

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. A/2014/0427 van 10 juni 2014
in de zaak 1011/0280/SA/8/0243

In zake:

1. de heer ██████████,
2. de heer ██████████,
3. mevrouw ██████████,
4. mevrouw ██████████,
5. de heer ██████████

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Igor ROGIERS
kantoor houdend te 9270 Kalken, Kalkendorp 17A
waar woonplaats wordt gekozen

6. de heer ██████████, wonende te ██████████

verzoekende partijen

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Paul AERTS
kantoor houdende te 9000 Gent, Coupure 5
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomende
partij:*

de nv ██████████

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Jan BOUCKAERT en Jan ROGGEN
kantoor houdende te 1000 Brussel, Loksumstraat 25
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 19 november 2010, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen van 13 oktober 2010 waarbij aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor het bouwen van 3 windturbines doch een

stedenbouwkundige vergunning wordt geweigerd voor de toegangswegen en cabines stellende dat deze het voorwerp moeten uitmaken van een afzonderlijke aanvraag.

De bestreden beslissing heeft betrekking op de percelen gelegen te [REDACTED] en met als kadastrale omschrijving [REDACTED].

II. VERLOOP EN REGELMATIGHEID VAN DE RECHTSPLEGING

De Raad heeft met het arrest van 25 juni 2013 met nummer S/2013/0167 de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De eerste tot en met vijfde verzoekende partijen hebben een gezamenlijke wederantwoordnota ingediend. De derde verzoekende partij heeft daarnaast nog een afzonderlijke wederantwoordnota ingediend. De zesde verzoekende partij heeft een afzonderlijke wederantwoordnota ingediend. De tussenkomenende partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

Namens de derde verzoekende partij zijn twee wederantwoordnota's ingediend. Daar de afzonderlijke wederantwoordnota van deze verzoekende partij eerder werd ingediend dan de wederantwoordnota die gezamenlijk voor deze partij en de eerste, tweede, vierde en vijfde verzoekende partij werd ingediend, is deze laatste wederantwoordnota niet ontvankelijk in zoverre ze werd ingesteld namens de derde verzoekende partij.

De behandeling van de vordering die initieel werd toegewezen aan de derde kamer, werd op 28 maart 2014 toegewezen aan de achtste kamer.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 15 april 2014, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Advocaat Igor ROGIERS die verschijnt voor de eerste tot en met vijfde verzoekende partij, de heer [REDACTED], zesde verzoekende partij, in eigen persoon, advocaat Sandro DI NUNZIO die verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Stefanie FRANCOIS die verschijnt voor de tussenkomenende partij, zijn gehoord.

De vordering is aanvankelijk ingesteld door tien verzoekende partijen. De Raad heeft met het arrest van 30 maart 2011 met nummer A/4.8.18/2011/0021 het beroep van mevrouw [REDACTED], mevrouw [REDACTED], de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] onontvankelijk verklaard wegens het niet storten van het verschuldigde rolrecht.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009, zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de VCRO hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. TUSSENKOMST

De nv ██████ verzoekt met een aangetekende brief van 11 maart 2011 om in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de derde kamer heeft met een beschikking van 21 maart 2011 vastgesteld dat er redenen zijn om het verzoek in te willigen en dat de tussenkomende partij beschouwd kan worden als belanghebbende in de zin van artikel 4.8.16, §1, eerste lid VCRO voor wat betreft de behandeling van de vordering tot vernietiging en het beroep tot tussenkomst ontvankelijk verklaard.

Er zijn geen redenen om anders te oordelen. Het beroep tot tussenkomst is ontvankelijk.

IV. FEITEN

Op 24 december 2009 wordt aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning geweigerd voor het oprichten van 7 turbines te Beveren en te Sint-Gillis-Waas. Het betrof een aanvraag voor 2 rijen turbines waarvan 3 turbines ten noorden van de E34 en 4 turbines ten zuiden ervan. De weigering voor de noordelijk turbines was voornamelijk gebaseerd op de mogelijke landschappelijke impact van de turbines.

Op 2 juni 2010 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de tussenkomende partij bij de verwerende partij opnieuw een aanvraag in voor de drie noordelijk turbines.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 november 1978 vastgestelde gewestplan 'St. Niklaas-Lokeren', gelegen in agrarisch gebied.

De percelen zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkaveling.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 16 juni 2010 tot en met 15 juli 2010, worden 93 bezwaarschriften ingediend in de vorm van een petitie en 4 individuele bezwaarschriften onder andere door de huidige verzoekende partij.

De Polder van het Land van Waas brengt op 24 juni 2010 een voorwaardelijk gunstig advies uit

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling brengt op 14 juni 2010 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Beveren brengt op 28 juni 2010 een ongunstig advies uit.

Het Agentschap voor Natuur en Bos brengt op 29 juni 2010 een gunstig advies uit.

De erfgoedambtenaar brengt op 1 juli 2010, wat het archeologische aspect betreft, een voorwaardelijk gunstig advies uit.

De erfgoedambtenaar brengt op 6 juli 2010, wat de landschappen betreft, een ongunstig advies uit.

De interdepartementale windwerkgroep brengt op 2 augustus 2010 een ongunstig advies uit.

De NMBS-holding brengt op 2 september 2010 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

De Vlaamse Milieumaatschappij brengt op 1 juli 2010 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

De verwerende partij beslist op 13 oktober 2010 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG/RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag is volgens het gewestplan ST. NIKLAAS-LOKEREN (KB 07/11/1978) gelegen in een agrarisch gebied.

...

Bepaling van het plan dat van toepassing is op de aanvraag

Het goed is niet gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd plan van aanleg, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde niet vervallen verkaveling. Het blijft de bevoegdheid van de overheid de aanvraag te toetsen aan de gebruikelijke inzichten en noden betreffende een goede aanleg der plaats, gebaseerd op de eerder geciteerde voorschriften van het van kracht zijnde gewestplan.

Overeenstemming met dit plan

De aanvraag strijdt met het geldend voorschrift.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

Art. 4.4.9. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt:

..

Krachten de overeenkomstige bepalingen van ar. 7.4.13, wordt het bestemmingsvoorschrift ‘Agrarische gebieden’ van de plannen van aanleg, volgens de aldaar aangegeven tabel, geconcordeerd met de categorie van gebiedsaanduiding ‘Landbouw’.

Het typevoorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding ‘4. Landbouw’, zoals aangegeven in de bijlage bij het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (11 april 2008), bepaalt daarbij onder meer:

Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten:

.../...

het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteit dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd.

.../...

Natuurbehoud, landschapszorg en recreatief medegebruik zijn ondergeschikte functies in het agrarisch gebied.

In deze context leveren de desbetreffende bepalingen de principiële rechtsgrond voor de stedenbouwkundige vergunning.

...

HET OPENBAAR ONDERZOEK

...

De aanvraag is verzonden naar de gemeente BEVEREN Voor de organisatie van het openbaar onderzoek. Het vond plaats van 26/06/2010 tot en met 15/07/2010. Er werden 97 schriftelijke of mondelinge bezwaren ingediend. De bezwaren 2 tot en met 93 maken deel uit van een petitie.

De bezwaren handelen over:

- 1. landschap: aantasting landschap aansluiten op ankergebied; paalt aan valleigebied met wetenschappelijke waarde, paalt aan uitbreidingszone natuurreservaat "Kreken van Saleghem", visuele verstoring, strijdig met het GRS war men de ruimte rond Verrebroek wil openhouden en geen lijnopstelling*
- 2. strijdig met GRS Berven en met "Leefbaarheidsstudie van de Polderdorpen"*
- 3. avifauna, hinderlijk voor vogels en vleermuizen, te dicht bij natuurreservaat, ...*
- 4. te dicht bij woningen en woonzones*
- 5. geluidsoverlast*
- 6. slagschaduw*
- 7. verlies aan landbouwgebied*
- 8. hinderlijk voor fietsknooppunten, en voor de visvijver van de visclub van Verrebroek, strijdig met recreatief medegebruik, hinder voor pony- en paardengebruikers*
- 9. Hinder voor de paardenfokkerij*
- 10. ontbreken advies Luchtvaart*
- 11. waardevermindering eigendom, er werd geen rekening gehouden met de bemerkingen van buurtbewoners, ontbreken van maatschappelijke draagvlak*

Na onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgens standpunten hieromtrent ingenomen:

- 1. Turbines hebben steeds een belangrijke landschappelijke impact. De turbines bevinden zich evenwel op een voldoende afstand van de ankerplaats. De turbines worden lineair ingeplant langs de E34, en worden met deze infrastructuur gebundeld, wat conform is met de omzendbrief EME/2006/01/-RO/2006/02. Het windpark ligt ook nog in de omgeving van de N451, de reservatiestrook voor de spoorlijn van de Antwerpse haven naar Gent, een lokaal bedrijventerrein (Aven Akkers), een multimodale logistieke zone in zeehavengebied – én een vergund windpark van 4 turbines ten zuiden van de E34. Dit vergund windpark bevindt zich trouwens in dezelfde relictzone als de turbines in de aanvraag.
*De inplantingsplaats bevindt zich onmiddellijk ten westen van het linkerscheldeoevergebied waarvan de industriële en logistieke activiteiten en installaties zich kilometers langs en ten N van de E34 situeren. De windturbines worden enerzijds gebundeld met het grootschalige haven- en industriegebied, en anderzijds geven zij ook duidelijk de begrenzing van het gebied aan. Bezwaar niet gegrond.**
- 2. Het structuurplan is niet bepalend voor het afleveren van vergunningen. Zoals in de rubriek "Afwijkingsbepalingen" aangegeven, leveren de desbetreffende decretale bepalingen de principiële rechtsgrond voor de stedenbouwkundige vergunningen. De afwijkingsbepalingen hadden mede tot doel windturbines te kunnen vergunnen, los van de opmaak van structuurplannen, RUP's, ... De*

Leefbaarheidsstudie van de Polderdorpen ging het GRS vooraf en werd opgemaakt ter voorbereiding van het GRS. De leefbaarheidsstudie viseert in eerste instantie de impact van de industriële ontwikkelingen vanuit het linkerscheldeoevergebied op de bewoning van Verrebroek en Kieldrecht. Deze studie levert geen condities op met betrekking tot de inplanting van windturbines buiten voorvermeld gebied. Verder in de overwegingen van deze beslissing wordt ingegaan op de mogelijke impact van de turbines op de naburige bewoning en de te treffen maatregelen in dit verband. Bezwaar niet gegrond.

- 3. De impact van de windturbines op de avifauna werd onderzocht in de natuurtoets. Het Agentschap voor Natuur en Bos werd om advies gevraagd. ANB bracht een gunstig advies uit en stelt dat de invloed op vogels en vleermuizen minimaal zal zijn. Bezwaar niet gegrond.*
- 4. Het dichtstbij gelegen woongebied bevindt zich op een afstand van 800m van de turbines. De dichtstbijgelegen woning bevindt zich op 340m van de turbines, wat conform de reeds eerder vermelde omzendbrief is. In de omzendbrief wordt immers gesteld dat de minimum afstand tussen woningen en turbines 250m moet zijn. Bezwaar niet gegrond.*
- 5. De oorzaak van het voortgebrachte geluid is tweevoudig. Het wordt vooral gegenereerd door de rotatie van de wieken die een zovend geluid voortbrengen. Anderzijds wordt geluid geproduceerd door de in de gondel opgestelde apparatuur, in het bijzonder de windturbinegenerator. Bezwaar gegrond, maar hieraan kan men door het nemen van de nodige maatregelen tegemoet komen.
De passende maatregelen aan de bron dienen te worden getroffen om de geluidsproductie tot een minimum te beperken. Het gaat hierbij onder meer om de isolatie van de generatorbehuizing, aërodynamische wieken, enz. Alle woningen zijn op veel meer dan 250 meter van de projectlocaties verwijderd. Hierdoor wordt duidelijk voldaan aan de geluidsvoorwaarden gesteld in de omzendbrief "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" van 2006. Dit doet geen afbreuk aan de noodzaak om ter zake de passende voorwaarden aan de vergunning te koppelen, zodat kan gegarandeerd worden dat geen geluidsoverlast zal optreden.*
- 6. Slagschaduw komt voor wanneer de zon door de rotor van de windturbines schijnt. In de zone gelegen in de projectiezone van de rotor, kan de schaduw van de wiek zichtbaar zijn als een intermitterende schaduw.
6 woningen bevinden zich binnen de contour van 30 uur slagschaduw per jaar. De projectontwikkelaar dient in zulke gevallen dan ook de nodige maatregelen te treffen, zoals het plaatsen van een schaduwdetectiesysteem, om te garanderen dat steeds aan de gestelde voorwaarden inzake slagschaduw uit de omzendbrief EME/2006/01-RO/2006/02 wordt voldaan.
Bezwaar gegrond: maar door het nemen van de nodige maatregelen kan hieraan tegemoet gekomen worden.*
- 7. Het verlies aan landbouwgrond is uiterst beperkt door de beperkte oppervlakte van de turbinevoet en de minimalisering van de werfwegen.*
- 8. Het plaatsen van windturbines heeft geen effect op de recreatieve nevenfunctie. Fietsen, wandelen, paardrijden of andere functies worden niet belemmerd door de aanwezigheid van windturbines. Bezwaar ongegrond.*
- 9. Nog nooit werden negatieve effecten gerapporteerd, noch in het binnenland, noch in het buitenland, op dieren. Bezwaar ongegrond.*
- 10. Het vragen van een advies aan het Directoraat-generaal van de luchtvaart maakt deel uit van de procedure van de aanvraag. Op 02/06/2010 werd een advies gevraagd, daarop werd binnen de 30 dagen, en zelfs tot op vandaag niet*

geantwoord, zodat kan worden voorbij gegaan aan de adviesverplichting.
11. Deze bezwaren zijn niet van stedenbouwkundige aard.

...

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

De aanvraag situeert zich ten noorden van de E34, in Beveren.

De aanvraag beoogt het oprichten van drie windturbines, evenwijdig aan de E34, en op een afstand van ca 450m van de E34.

De turbines hebben een ashoogte van 100m en een rotordiameter van 100m.

De sokkel heeft een diameter van 15m.

Er worden werkzones, toegangswegen en cabines voorzien.

WATERTOETS

Er kan gesteld worden dat de geringe vermindering van het waterbergend vermogen die de bouw van de sokkels met zich meebrengt, geen beduidende impact heeft op het lokale waterregime.

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De principiële rechtsgrond voor het project dient – zoals hoger aangegeven – gezocht in art. 4.4.9. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, waardoor met een vergunning kan worden afgeweken van de bestemmingsvoorschriften van een plan van aanleg (in casu het vigerend gewestplan, dat het project situeert in agrarisch gebied), indien daarbij gerefereerd kan worden aan ‘voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen’.

In de rubriek ‘Afwijkings- en uitzonderingsbepalingen’ werd de inhoudelijke samenhang tussen de decretale bepalingen en het overeenkomstig type-voorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding ‘Landbouw’, vanuit de specifieke concordantieregelen uitvoerig toegelicht.

Er bevinden zich geen woningen binnen de 250m van de turbines; de dichtstbijzijnde woning staat op 340m. De nodige maatregelen moeten evenwel genomen worden aan de bron om de geluidsproductie tot een minimum te beperken. Het gaat hier om isolatie van generatorbehuizing, aërodynamische wieken etc.

Slagschaduw komt voor wanneer de zon door de rotor van de turbines schijnt. In de zone gelegen in de projectiezone van de rotor kan de slagschaduw van de wiek zichtbaar zijn als intermitterende schaduw. Geen enkele woning is gelegen binnen de contour van 30 uur slagschaduw per jaar.

Uit het voorgaande blijkt dat de turbines ingeplant worden op vrij ruime afstanden van de aanwezige bebouwing in het gebied. Niettemin dienen de nodige maatregelen getroffen te worden om te garanderen dat steeds aan de gestelde voorwaarden inzake geluidshinder en slagschaduw uit de omzendbrief EME/2006/01 – RO/2006/02: “Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines” van 2006 wordt voldaan.

Het schepencollege bracht een ongunstig advies uit dat gebaseerd is op de volgende overwegingen:

(1) De turbines staan te ver van de lijninfrastructuur E34 waardoor het landschap vervaagt. De turbines staan in een relictzone.

Op basis van een extra studie van Omgeving heeft de aanvrager simulaties gemaakt, die de impact van de turbines op verschillende afstanden tot de E34 weergeven. Met

deze simulaties wordt aangetoond dat een inplanting op 450m geen grotere impact heeft dan een inplanting dicht bij de E34.

Bovendien zou, door het inplanten van turbines dicht bij de [REDACTED], de overlast voor de woningen in de [REDACTED] substantieel toenemen.

Het windpark ligt ook nog in de omgeving van de N451, de reservatiestrook voor de spoorlijn van de Antwerpse haven naar Gent, een lokaal bedrijventerrein (Aven Akkers), een multimodale logistieke zone in zeehavengebied – én een vergund windpark van vier windturbines ten zuiden van de E34. Dit vergund windpark bevindt zich trouwens in dezelfde relictzone als de turbines in aanvraag. Zoals eerder gesteld vormt het windpark de materiële begrenzing van het uitgestrekte haven- en industriegebied op de linker scheldeoever.

De turbines liggen volgens het Provinciaal Beleidsplan Windturbines binnen een potentiële zone voor de locatie van windturbines. Bij de afbakening van deze zone werd rekening gehouden met negatieve aanknopingspunten (natuur, beschermde monumenten en landschappen, ankerplaatsen, woongebieden, stiltegebieden) en met positieve aanknopingspunten (stedelijke gebieden, bedrijventerreinen, grootschalige lijninfrastructuren, grote constructies). Deze aanknopingspunten worden gekoppeld aan de ruimtelijke structuur en de landschapsstructuur in Oost-Vlaanderen. Deze studie heeft dus duidelijk rekening gehouden met het landschap.

Er is inderdaad een relictzone aanwezig. Het plaatsen van turbines in relictzone is op basis van de vigerende wetgeving geenszins uitgesloten.

(2) De gemeente stelt teven dat de aanvraag strijdig is met het GRS van Beveren
Zie punt 2 van de bespreking van de bezwaren, ingediend naar aanleiding van het openbaar onderzoek.

(3) Volgens de gemeente Beveren is WT1 gelegen in de bufferzone voor de uitbreiding van het Natuurgebied 'De Kreken van Saleghem'. Dit blijkt bij nader onderzoek niet te kloppen. In een aanvullend document toont de aanvrager aan dat de dichtstbij gelegen windturbine op ongeveer 500m gelegen is van de uitbreiding van het natuurgebied zoals vastgelegd in het MB dd. 08/11/2004. Bovendien is het advies van de Afdeling Natuur en bos gunstig.

(4) Andere aspecten zoals slagschaduw, veiligheid, geluid, natuur en het advies van de Luchtvaart kwamen onder de bespreking van de bezwaarschriften aan bod.

Ook de ongunstige adviezen van de Interdepartementale Windwerkgroep en van de Cel Landschappen van Ruimte en Erfgoed zijn gebaseerd op de negatieve impact van de turbines op het landschap. Zoals hierboven, bij bespreking van het advies van het schepencollege aangegeven, zijn er voldoende argumenten om te stellen dat de inplanting wel degelijk gebundeld wordt met diverse kenmerkende infrastructuren in de directe omgeving.

De Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling vraagt om de toegangswegen te beperken tot 4m.

Rekening houdende met het verkeer van en naar de turbines en de grootte van de transportmiddelen, zijn voldoende ruimte toegangswegen noodzakelijk. De gevraagde toegangswegen met een breedte van 4.5m kunnen dan ook bezwaarlijk als problematisch beoordeeld worden.

De overige adviezen zijn gunstig of voorwaardelijk gunstig. De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar sluit zij bij de adviezen aan en maakt zich de motivatie

eigen.

De gestelde voorwaarden van de overige adviserende instanties worden bij deze beslissing ingesloten.

Wat betref de cabines en de toegangswegen zijn er te weinig gegevens om een grondige beoordeling van deze constructies toe te laten; deze dienen dan ook deel uit te maken van een afzonderlijke aanvraag.

ALGEMENE CONCLUSIE

tegen de aanvraag voor het plaatsen van 3 windturbines zijn er geen stedenbouwkundige bezwaren. De toegangswegen en de cabines worden uit de vergunning gesloten.

...

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar geeft de vergunning af voor de bouw van de 3 windturbines, met uitsluiting van de toegangswegen en de cabines, aan de aanvrager, die ertoe verplicht is

1° het college van burgemeester en schepenen en de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar per beveiligde zending op de hoogte te brengen van het begin van de werkzaamheden of handelingen waarvoor de vergunning is verleend, ten minste acht dagen voor de aanvatting van die werkzaamheden of handelingen;

2° de volgende voorwaarden na te leven:

- de voorwaarden van Infrabel (...) zijn na te leven*
- de voorwaarden van de VMM (...) zijn na te leven*
- de voorwaarden van Polder Land van Waas zijn na te leven*
- de voorwaarden van Onroerend Erfgoed, archeologie zijn te volgen (...)*
- betreffende de schaduwimpact, ijsprojectie, ijsval en geluidshinder dienen de nodige maatregelen getroffen te worden om te garanderen dat steeds aan de gestelde voorwaarden uit de omzendbrief EME/2006/01 – RO/2006/02: “Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines” wordt voldaan;*
- de turbines dienen bebakend te worden volgens de categorie E uit de Circulaire Bebakening CIR-GDF 03.*
- Noch op de mast, de gondel of de wieken mogen opzichtige publicitaire boodschappen aangebracht worden;*
- De toegangswegen en de cabines dienen het voorwerp uit te maken van een afzonderlijke aanvraag. De noodzakelijke werfwegen volgen evenwel het tracé van de voorgestelde toegangswegen.*

...”

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

De tussenkommende partijen stellen dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij de nagestreefde vernietiging en lichten dit als volgt toe:

“10. Om als derde belanghebbende een beroep bij Uw Raad te kunnen instellen is overeenkomstig artikel 4.8.16., § 1, 3° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: “VCRO”) vereist dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon of als rechtspersoon, ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden.

Het bestaan van dergelijke hinder of nadelen moeten niet absoluut zeker zijn. Wel moet de verzoekende partij het bestaan van rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet omschrijven en daarbij aantonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering en de realisatie van de bestreden vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die verzoekende partij ondervindt of zal ondervinden.

11. In hun verzoekschrift stellen de verzoekende partijen louter dat zij omwonenden zijn zonder enige nadere toelichting. Uw Raad is evenwel van oordeel dat het loutere nabuurschap op zich niet zonder meer kan volstaan om de verzoekende partijen het rechtens vereiste belang bij hun beroep te verschaffen (zie Raad voor Vergunningsbetwistingen van 18 januari 2011, nr. 2010/0524/SA/2/0495; Raad voor Vergunningsbetwistingen van 1 februari 2011, nr. 2010/0716/SA/2/0700).

Gelet op het nalaten van verzoekende partijen om hun belang nader te omschrijven en aldus voldoende aannemelijk te maken dat zij als omwonenden rechtstreekse dan wel onrechtstreekse hinder of nadelen kunnen ondervinden ingevolge de bestreden beslissing, is het verzoekschrift bijgevolg onontvankelijk bij gebrek aan belang in hoofde van verzoekende partijen.”

De eerste tot en met vijfde tussenkomende partijen stellen in hun wederantwoordnota dat zij wel belang hebben bij de nagestreefde vernietiging, en lichten dit als volgt toe:

“1. Evenwel menen zowel verwerende als tussenkomende partij dat verzoekende partijen hun belang enten op louter nabuurschap, zonder voldoende aannemelijk te maken dat verzoekers wel degelijk hinder of nadelen zullen ondervinden ten gevolge van de bestreden beslissing.

Verzoekende partijen tonen nochtans een duidelijk belang aan bij het vernietigingsverzoek, daar de vergunde handelingen wel degelijk overlast zullen veroorzaken op het perceel van verzoekers, zowel wat betreft inzake levenskwaliteit (geluidsoverlast, slagschaduw,...), als voor wat de bedrijfsvoering van de aanwezige paardenhouderij betreft. Verzoekers beperken zich immers niet tot het putten van een belang uit louter nabuurschap, maar geven in de middelen op omstandige wijze de argumenten weer waaruit duidelijk blijkt dat de vergunde handelingen ontoelaatbare overlast kunnen betekenen op het perceel van verzoekende partijen en het causaal verband tussen beide.

Verzoekende partijen verwijst hiervoor naar rechtspraak van Uw Raad (RvVB 4 april 2012, nr. S/2012/0064 in de zaak 1112/0094/SA/3/0073):

*Om als derde belanghebbenden bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.16, §1, eerste lid 3° VCRO dat de verzoekende partijen, als natuurlijke persoon of als rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kunnen ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. **Artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.***

(...)

Anderzijds stelt de Raad vast, en hiertoe kan de Raad uit de gegevens van het ganse verzoekschrift putten, ook uit het deel dat handelt over de middelen, dat de verzoekende partijen voldoende aannemelijk maken dat zij hinder of nadelen kunnen ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing.

Verzoekende partijen tonen op omstandige wijze hun belang aan bij de ingestelde vernietigingsprocedure en tonen in de middelen aan dat de bestreden beslissing wel degelijk een onaanvaardbare overlast kan betekenen op het perceel en de bedrijfsvoering van verzoekers.

Aldus zijn verzoekers belanghebbenden ex art. 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO.”

De derde verzoekende partij repliceert als volgt:

“Als bestuurder en tevens bewoner van het bedrijf NV █████ wil ik nogmaals benadrukken dat door het bouwen van bovenvermelde turbines, onze paardenfokkerij en sportstal ernstige belemmeringen zal ondervinden en zelfs op termijn de ondergang van ons bedrijf kan betekenen.

Ten ZUIDEN en eveneens evenwijdig met de E34 zijn reeds windturbines geplaatst door de firma █████. Wij ondervinden en leven dus nu al met de nadelen van geluid en slagschaduwen.

De slagschaduw veroorzaakt ernstige onrust bij drachtige merries en belemmert het trainen van sportpaarden enorm!!!

Indien bovenvermelde turbines worden geplaatst, opnieuw evenwijdig maar ten NOORDEN van de E34 is ons bedrijf aan noord en zuidkant ingesloten door windturbines. Mogen wij er nogmaals op wijzen dat deze windturbines zeer belemmerend zijn voor volgende situaties en activiteiten op ons bedrijf:

- 1. Drachtige merries en merries met veulen:*
 - Onrust en kans op aborteren*
- 2. Jonge paarden:*
 - De wieken van de voorziene turbine, komen over de weiden waar de jonge paarden een hele lente en zomer dag en nacht grazen. Slagschaduw en geluid kunnen onrust veroorzaken en dan is er kans op uitbreken en op hol slaan van jonge paarden in de buurt van de E34, met alle gevolgen daar mogelijks aan verbonden!*
- 3. Opleiding van jonge paarden:*
 - We hebben reeds wedstrijden en trainingen moeten stopzetten omdat ruiters en paarden belemmerd worden in het zien van afstanden naar de hindernissen door de slagschaduw van de windturbines ten zuiden van de E34.*
- 4. Begeleiding van jonge ponyruiters:*
 - Jonge beginnende ruitertjes lopen een groter risico omdat de pony's sneller zullen opschrikken van het geluid van de windmolens.*

Wij willen bewijzen leveren van onherstelbare schade van mens en dier op ons bedrijf. Kunnen we jullie dit duidelijk maken aan de hand van videobeelden of mogen wij jullie beleefd uitnodigen ons bedrijf te komen bezoeken?!”

De zesde tussenkomenende partij repliceert als volgt:

“Verzoekende partijen citeren en omkaderen op de hier aangehechte bijlage 1, die integraal deel uitmaakt van deze repliek, de stellingen van de Gewestelijke Stedenbouwkundige ambtenaar en de tussenkomende partij, die uitgedrukt werden in hun nota’s, en werpen daartegen, onder voorbehoud van alle rechten en zonder nadelig erkentenis, datgene op dat zij onder de omkadering vermelden.

Ondergetekenden hebben in het vernietigingsverzoek een duidelijk belang aangetoond. Wij hebben ons niet beperkt tot louter omwonenden. Op bijlage 1 wordt nogmaals de stelling ontkracht en dienen wij aanzien als belanghebbenden overeenkomstig de bepalingen van het VCRO.”

Beoordeling door de Raad

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.16, §1, eerste lid 3° VCRO in principe dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon of als rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

Wel zal de verzoekende partij het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zal de verzoekende partij dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of zal ondervinden.

In het verzoekschrift stellen de verzoekende partijen dat de bestreden beslissing op gebrekkige wijze werd bekendgemaakt, en bekritisieren zij een aantal vaststellingen en argumenten van deze beslissing. Op geen enkele wijze wordt duidelijk gemaakt dat zij hinder of nadelen kunnen ondervinden, laat staan de aard ervan, ingevolge de vergunningsbeslissing.

Met de omschrijving van de hinder en nadelen in de wederantwoordnota’s kan geen rekening gehouden worden, aangezien niets belette dat dit in het inleidend verzoekschrift kon worden opgenomen. Overigens kan worden opgemerkt dat zelfs in de wederantwoordnota van de eerste tot en met vijfde verzoekende partij de hinder en nadelen op zeer algemene wijze omschreven worden – geluidsoverlast, slagschaduw, weerslag op de bedrijfsvoering van de paardenhouderij – zonder ondersteunend gegeven. Er wordt zelfs niet aangegeven wat de afstand is tussen de woonplaats van de verzoekende partijen en de op te richten windturbines. De wederantwoordnota van de derde verzoekende partij klaagt over de weerslag op de paardenhouderij, maar uit het verzoekschrift en de wederantwoordnota kan worden opgemaakt dat het onroerend goed en het bedrijf toebehoren aan de nv [REDACTED] die geen partij is in deze zaak.

